

TÄHEKE

NR. 4 1962

ULJANOVITE PERES

V. Sidorov

Õhtuti kostis Uljanovite majast lõbusat saginat. Lapsed olid õppimise lõpetanud ja vallatlesid. Nüüd võis ka malet mängida.

Male oli Uljanovite peres armastatuim mäng. Ja kõige kangemad mängijad olid Volodja, vanem vend Saša ning isa – Ilja Nikolajevitš. Mõnikord nad korraldasid turniiri parima mängija nimele. Ilja Nikolajevitšil tuli olla visa. Ta pidi hoolsasti mõtlema iga käigu üle, sest Volodja oli tõsine vastane.

Eriti lõbus oli Uljanovite peres laupäeviti, sest siis andsid lapsed välja oma ajakirja. Kuna see ilmus igal laupäeval, oli ta nimigi „Laupäevak“.

Ajakirja peatoimetaja oli Saša. Ta kaunistas kaane värviliste pliiatsitega ning kirjutas suurte tähtedega pealkirja.

Ajakirjale tegid kaastööd kõik lapsed. Igal laupäeval andsid nad toimetajale üle oma jutukesed ja mõistatused. Saša asetas need kaante vahele ja ajakiri oligi valmis.

Illustreerinud A. VENDER

Volodja õppis alles esimeses klassis, kuid ta ei tahtnud suurematest maha jääda. Temagi kirjutas jutuke si oma koolist ja sõpradest.

Õhtul kogunesid kõik söögituppa, kus ajakiri suure pidulikkusega esimesest kuni viimase leheküljeni läbi loeti. Sõbralikke naerupahvatusi kutsusid esile karikatuurid, mida Saša oli joonistanud.

Sageli istus ema õhtuti klaveri taha. Muusikat armastasid Uljanovite peres kõik. Maria Aleksandrovna hakkas juba varakult lastele muusikat õpetama.

Volodjale ei meeldinud kurvad viisid. Tema laulis hea meelega niisuguseid laule, kus kõlasid uljus ja vaprus.

Suvel sõitsid Uljanovid Kokuškinosse. See küla asus kõrgel jõekaldal. Lähedal oli ilus mets. Seal käis Uljanovite pere marjul ja seenel.

Küll oli metsas lõbus! Lapsed jooksid ja vallatlesid. Legendikul süüdati lõke, kus küpsetati kartuleid ja metsõunapuu õunu.

Volodjal algas Kokuškinos päev varakult. Ta tõusis karmesti, söi ja – välja! Sõbrad juba ootasid teda. Õues mängiti laptuud ja teisi mängu.

Ükskord otsustasid Volodja ja ta sõbrad teha paberist lohe. Lohe tuli suur ja tore. Seda tulid vaatama kogu küla lapsed. Uheskoos mindi aasale, kus tuulehoog tõstis lohe kõrgele, kõrgele.

„Hurraa!“ hüüdsid lapsed. Igaüks tahis lohenööri oma käes hoida, kuid lohe läks katki.

Õhtul jutustas Volodja päevasündmustest emale ja isale. Juttu jätkus terveks öhtuks.

SELLES KUUS TOIMUB ULELIIDULISE LENINLIKU KOMMUNISTLIKU NOORSOOÜHINGU XIV KONGRESS. TERVEST NÕUKOGUDE LIIDUST SÕIDAVAD MOSKVASSE KÕIGE TUBLIMAD KOMMUNISTLIKUD NOORED, ET UHESKOOS ARU PIDADA, KUIDAS ELADA JA TÖÖTADA NII, ET OLLA KODUMAALE VÕIMALIKULT ROHKEM KASULIK. MOSKVASSE LÄHEVAD KA EESTI KOMMUNISTLIKE NOORTE ESINDAJAD NING NENDE HULGAS ULVI INDRIKSON, KEDA JUUREOLEVAL PILDIL NÄETE. ULVI VÕIDUD UJUMISRADADEL ON MEIE VABARIIGILE PALJU AU TOONUD. „MEIE ULVI!“ ÜTLEVAD UJUJAD. JA SELLES „MEIES“ ON PALJU PEIDUS: ON LUGUPIDAMIST, ON UHKUST JA KA

NÕUDLIKKUST. OOTAVAD JU SPORDISÕBRAD TŠEMPIONILT UUSI VÕITE.

„ET MIDAGI SAAVUTADA, SELLEKS PEAB OLEMA PALJU TAHEJÕUDU,“ ÜTLEB ULVI INDRIKSON ISE. SEDASAMA ÕPETAB TA KA OMA VÄIKESTELE SÕPRADELE TALLINNA 46. KESKKOOLIST, KES MEISTRI KÄE ALL UJUMISKUNSTI SALADUSTESSE TUNGIVAD. „JA MIS PEAASI,“ JÄTKAB ULVI, „KUI MIDAGI ALUSTASID, SIIS EI TOHI SEDA KUNAGI POOLELI JÄTTA!“

Peab olema
„tahejõudu!“

A. RAMMO foto

KOLM VENDA

R. MÄNNIS

JUKU JA LEMBIT ON KAKSIKUD. NAD ON TÄIESTI ÜHTE NÄGU, AINULT JUKU ON KIUSAKAM.

ÜHEL HOMMIKUL LEIDIS JUKU LAUALT KOMPVEKIKOTI. KOTI KÕRVAL OLII PABER, Kuhu VANEM VEND TOOMAS OLII TRUKI-TÄHTEDEGA KIRJUTANUD:

„JAGA KOMMID LEMBITUGA POOLEKS!”

JUKU HEITIS PILGU MAGAVA LEMBITU POOLE JA VALAS SIIS MAIUSTUSED LAUALE HUNNIKUSSE. SEAL OLII KAHESUGUSEID KOMME – ÜHED SUURED JA ILUSA PABERIGA, TEISED VÄIKSEMAD NING HARILIKUD. JUKU EI MÕTELNUD KUIGI KAUA: VÕTTIS ENDALE SUUREMAD, VÄIKSEMAD AGA JÄTTIS MAGAJALE. NÜÜD OLIDKI KOMPVEKID POOLEKS JAGATUD, NAGU TOOMAS KÄSKIS.

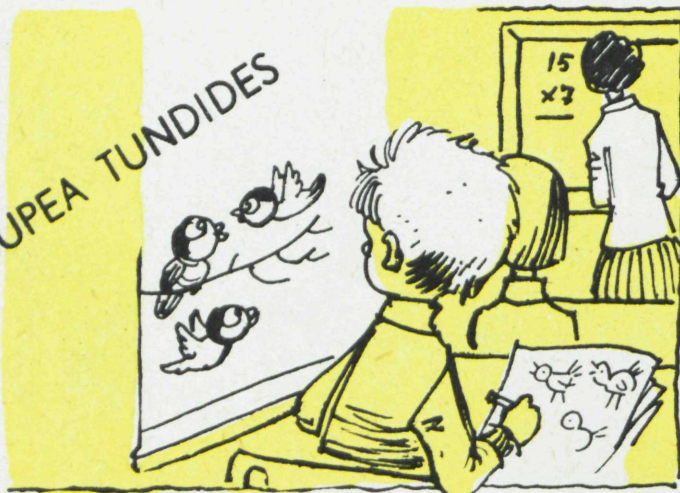
KUI LEMBIT ÄRKAS, POLNUD TA JAOTAMISEGA RAHUL, KUID NUTMA EGA HÄDALDAMA EI HAKANUD, VAID ASUS SÕOMA. VEIDI AJA PÄRAST OLII TEMA KOMPVEKIDE ASEMEL AINULT HUNNIK PABEREID. NÜÜD KRAAMIS JUKU OMA TAGAVARA VÄLJA. TALLE MEELDIS ALATI SÕOMIST ALUSTADA SIIS, KUI VENNAL OLID MAIUSTUSED OTSAS.

MÕNULDES HARUTAS JUKU ESIMISE KOMPVEKI PABERIST VÄLJA. KORRAGA AGA VAJUS TA NÄGU PIKAKS. TA PUNASTAS NING TORKAS KOMMI TASKUSSE TAGASI. PABERI SEES POLNUDKI KOMPVEK, VAID VÄIKE PUUPULGAKE, MILLELE OLII KIRJUTATUD:

„APRILL!”

Illustreerinud N. ALJAK

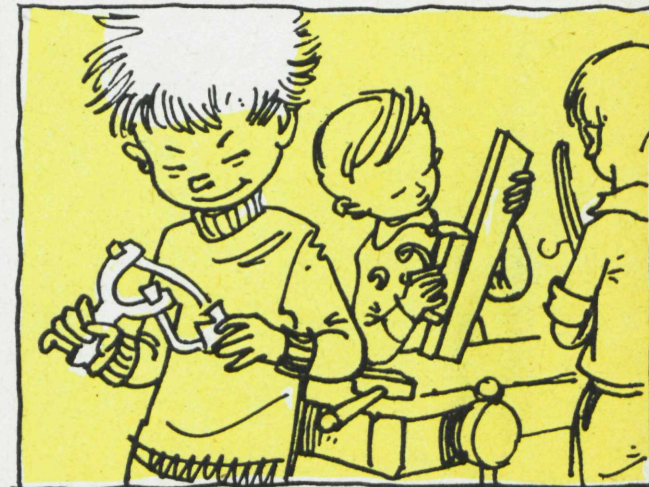
TUISUPEA TUNDIDES

... MATEMAATIKA TUNNIS ARVUTAS HOOLEGA,

... EESTI KEELE TUNNIS JUTUSTAS HOOLEGA,

... TÖÖPETUSE TUNNIS TÖÖTAS HOOLEGA,

S EL PAKASEL PUHAPÄEVAL TULI SVENI JUURDE ÜKS JA TEINE LAPS NING VARSTI OLI NEID SIIN PEAAGU KOGU KULAST. KUNA SUUREMAD RAADIOT KUULASID VÕI SUUSARETKE PLAANITSESID, KÜSIS VÄIKE-VENNO ENDÄLE PABERI JA PLIIATSI. TA JOONISTAS IGASUGUSEID IMEASJU: ÕIGE PIKA LAEVA MERELE SÖITMA, KAHE VEDURIGA RONGI RAUDTEEL KIHUTAMA JA KOGUNI UMARA PEAGA RAKETI KUU POOLE LENDAMA.

KUI VENNO OMA JOONISTUST TEISTELE NÄITAS, KIITSID SEDA KÕIK. ÜKSNES UGU, KEL TEMBUTUURID PEAL, ÜTLES VENNOLE:

„SU PILT ON PUHA VALE.“

„EI, ÕIGE ON!“

„VALE. NÄEI!“

UGU KRAHMAS VENNO KÄEST PILDI JA HOIDIS SEDA TAGURPIDI. MUIDUGI SEISIS NUUD LAEV KORSTNATE PEAL NAGU PUTUKAS KOIBADEL, RONG SIPUTAS SELILI MAAS, RATTAD PÜSTI, RAKETT AGA KUKKUS ULEVALT TAGASI ALLA.

KUI VENNO SEDA NÄGI, TORMAS TA UGU KALLALE JA TAHTIS PILTI ÄRA VÕTTA. UGU EI ANDNUD. TEKKIS RUSELUS.

„TÕDE JA VALE KAKLEVAD,“ TÄHENDAS KEEGI LASTEST.

JÄ NÄISKI SEDAMOODI. VALE, PIKEM JA TUGEVAM, HOIDIS JOONISTUST IKKA VALESTI JA ISE ITSITAS NAERDA. TÕDE OLI LUHEM JA KUIGI TA VIHASELT VÕITLES, EI KUUNDINUD TA PILTI ÕIGES KÄÄNAMA.

JUBA OLID VÄIKSEMAL PISARAD VARUKS, KUI SVEN TEISTELE HUUDIS:

„INIMESED, ÄRME LASEME TÕELE LIIGA TEHA!“

NUUD TULI KOGU SEE SUMM JA SURUS VALE VASTU SEINA. TÕDE SAI PILDI TAGASI JA KEERAS SELLE ÕIGETPIDI, ENDAL NÄGU JÄLLE SÄRAMAS. VALE KÕSSUTAS SEINA ÄÄRES, PISARAD SILMIS: KEEGI OLII TALLE SAGINAS KOGEMATA NINA PIHTA LÕÖNÜD.

E. KUUS

TÕDE *ja* VALE

... KUID HINDED?!

Illustreerinud V. HURT

H. MÄND

Karumõmmi unelaul

„Mõmm-mõmm,
mul on uni!”
nutab karujõmm.
„Minu memm läks maasikale,
minu taat läks vaarikale.
Kes küll laulab: „Ää-äh,
magama nüüd jää-äh!”
Mõmm, mõmm!”
Nutab karujõmm.

„Summ-summ,”
lendab mesimumm,
„Oled rumal, karujõmm!
Laula ise: „Ää-äh,
magama nüüd jää-äh!”
Kui sa laulad, oled pai,
siis su memm toob maasikaid.
Kui sa laulad, oled pai,
siis su taat toob vaarikaid.”

„Mõmm, mõmm!”
laulab karujõmm.
„Ää-äh,
ää-äh,
magama nüüd jää-äh,
jää-äh,
jää-äh...”

Uinus väike jõmm.

F. KOTTA

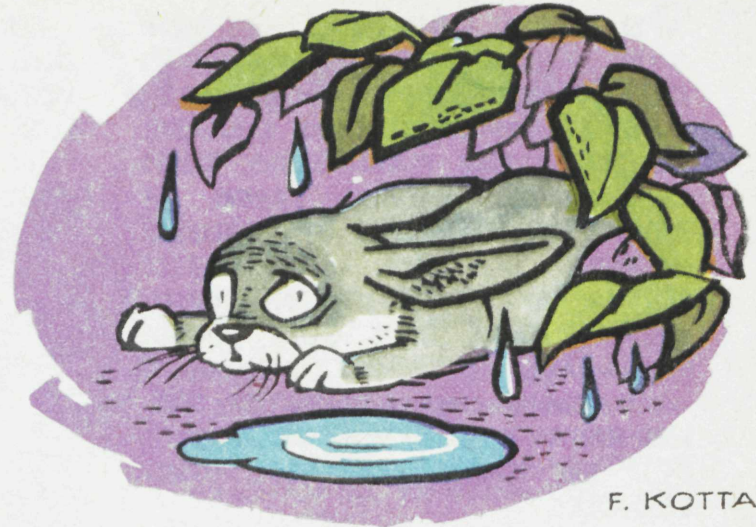
Kassile

Kass ei taha spordiga
karastada keha.
Ta ei julge suvelgi
jalgu märjaks teha.

Astub, hiilib kõrvale
igast lombilohust,
nagu hiirejahilgi
mõtleks ainult nohust.

Möistaksin ma kassikeelt,
pajataksin talle:
„Võta päikest, rumal loom,
suple enne talve!”

Aga talvel tuleb sul
suusasõitu teha.
Need ei põe,
kes spordiga
karastavad keha.”

F. KOTTA

Argpüks

Elas jänes Letu-Leks.
Kõike tema kartis.
Kitse pidas
rebaseks,
kanakulliks parti.

Sadas vihma!
Jänkutomp
põösa alla pugese.
Aga sinna tekkis lomp,
sadu oli tugev.

Varsti kostis kisa: „Ai!
Siin üks koer on, kuri!”
Jänes rabanduse sai
ja sealsamas suri.

Miks ta suri, vaene mees?
Hirmu pärast suri:
iseennast nägi vees,
mõtles, et on Muri!

Illustreerinud E. VALTER

LUMEMEES

UNO LEIES

TALVEL PAKSU LUME SEES
SEISAB AIAS LUMEMEES.
VANA MUTSILOTT TAL PEAS,
SUTEST NÕOBID SIRGES REAS,
NINAKS PORGAND,
PIKK KUI TIKK!
SUURED SILMAD,
NAAREV SUU,
KAENLA ALL ON
VANA LUUD...

NII TA SEISAB, VALVAB MAJA
KOGU KULMA TALVEAJA.

KEVADEL TAL HAKKAB NOHU,
SIIS EI AITA ARST,
EI ROHUD!
MUUDKUI SULAB, SULAB, SULAB...
UMBERRINGI VESI VULAB...

LUMEMEMMEST EI JÄÄ MUUD –
AINULT MUTSILOTT JA LUUD!

LUMEMEMME REIS

Illustreerinud O. SOANS

ROOTSI MUINAS- JUTT

Ühe kooli õuel seisis lumememm. Ta seisis otse akna all ja nägi kõike, mis klassiruumis tehti. Ta vaatas pealt, kuidas õpetaja näitas õpilastele pilte väga ilusatest ja toredatest asjadest, mis leiduvad laias maailmas.

„Kui hea on ikka lastel, et nad saavad õppida!“ mõtles lumememm. „Ja kui nad suureks kasvavad, võivad nad kõike seda ilusat ise näha. Mina aga pean rõõmu tundma sellest vähesestki, et on külm ja ma ei sula ära. Ma ei saa kunagi minna suurde ja laia maailma.“

Päike paistis ikka soojemalt ja soojemalt ja ikka suuremad

higipisarad langesid lumememme palgeilt. Ta tundis, et ta on väga haige.

„Nüüd ma suren,“ ütles ta ühel ilusal helevalgel päeval ja vajus ohates kokku.

„Sa ei sure, lumememm!“ naeris päike. „Sa ainult sulad! Ja nüüd võin ma sulle midagi lõbusat näidata.“

Otse kooliaia alt voolas mööda ojake. Rõõmsalt vulisedes haaras ta kaasa lumememme, kes oli nüüd muutunud veeks. Kuid meie nimetame teda ikkagi lumememmeks, sest algul ta ju oli see.

Nii sai lumememest üks osake lõbusalt vulisevast ojast. Ja ta jooksis vulisedes üle kivide, hüppas alla koskedest ja ruttas läbi metsade ja aasade. Lumikellukesed vaatasid ennast veepeeglist ja üks vallatu oravapoiss viskas kuusekäbi lainetele ujuma. See oli nii lõbus, et lumememm hakkas naerma.

„Nüüd reisin ma laia maailma!“ mõtles ta. Ja tal oli õigus.

19. mai —

PIONEERIORGANISATSIOONI

40. Sünnipäev!

Illustreerinud H. SAMPU

KALLID S

Mina sain hiljuti teada ühe toreda üllatuse. Selle üllatuse nimi on „Oktoobrilastelt pioneeridele!“.

Üllatusi ei tohi ju välja lobiseda. Aga selle kooli oktoobrilapsed lubasid mul siiski ka teile rääkida. Ainult nimesid palusid mitte kirja panna. Sest kui pioneerid saavad teada, kes need üllatuse-tegijad on, siis polegi see enam üllatus.

Uhes koolis ma sattusin just oktoobrilaste tähekesse koondusele. Seal olid ka kooli kommunistlikud noored. Uheskoos räägiti parajasti sellest, kuidas pioneere nende aastapäeval tervitada. See pidi sündima nõnda.

Juba mitu päeva varem lähevad oktoobrilapsed metsa ja toovad sealt palju rohelist oksa. Nendest põimitakse pikk vanik.

Vaniku sisse aga tulevad värvilistest paberitest lipukesed. Tüdrukud löikavad lipukesed välja. Poisid teevad igale lipule varre. Uheskoos kleebitakse lipud varte külge.

Aastapäeva hommikul tõttavad oktoobrilapsed tund aeg varem kooli ja panevad vaniku koolimaja välisuksele. See on keeruline töö, sellepärast tulevad kommunistlikud noored neile appi.

Üks kommunistlik noor on kange elektrimees. Tema teeb suure numbri „40“, mille sees põlevad elektripirnid. See pannakse vaniku keskele. Nii et pioneerid, kes kooli tulevad, näevad seda juba kaugelt, kaugelt.

ÕBRAD!

Kui siis pioneerid klassidesse lähevad, seisavad iga klassi ukse all oktoobrilapsed ja annavad pioneeridele lilli. Neid lilli käisid nad eelmisel õhtul metsa alt korjamas.

Siis heliseb kell ja kõik pioneerid töttavad saali. Pioneerid raporteerivad ja toovad sisse malevalipu. Nüüd ütleb üks oktoobrilaps õnnesoovi. Siis hüüavad kõik oktoobrilapsed pioneeridele kolm korda hurraa.

Seejärel lubavad oktoobrilapsed sirguda tublideks pioneerideks. Aga kuidas nad seda mõtlevad teha, sellest jutustavad ettekanded: loetakse salme, laudakse, tantsitakse.

Kõige lõpuks on kingitused. Neid valmistatakse juba praegu: kes joonistab, kes õmbleb linakest, kes voolib midagi savist.

Kingitusi saavad kõik tähekesehid, kõik kiigehitajad, kõik kelgumäemeistrid, kõik, kes oktoobrilastele on midagi õpetanud.

Kuulasin, millest oktoobrilapsed rääkisid, ja mu meel läks ikka rõõmsamaks! Küll on tublid lapsed! See on tõesti tore aastapäevaüllatus pioneeridele!

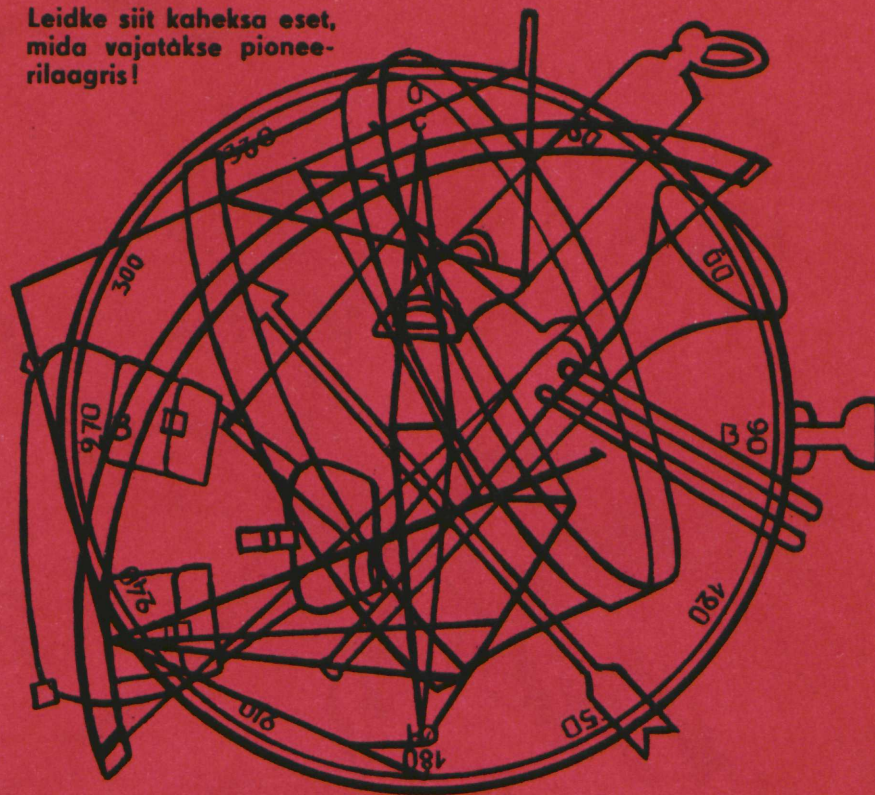
Ja ma mõtlen, et eks niisuguseid üllatusi ole ette valmistatud teisteski koolides.

Soovin teile, kallid lugejad, palju toredaid mõtteid ja ettevõtmisi, et pioneeride aastapäev igas koolis oleks ilus ja pidulik!

Teie Täheke

Leidke siit kaheksa eset, mida vajatakse pioneerilaagris!

Vanal ajal, kui talu-
pere pikkadel sügisõhtu-
tel peeruvalgusel käsi-
tööd tegi, jutustati iga-
vuse peletamiseks üks-
teisele muinasjutte või
anti kavalaid mõista-
tusi. Need mõistatused,
mille vastused sul tuleb
kammi piidesse paigu-

tada, ongi eesti rahva-
luule varasalvest. Oige
lahenduse korral saad
sa veel teada, kes on
kõrgem kui kirik, mada-
lam kui regi ja mustem
kui süsi.

1. Valge ait, punased
tulbad?

2. Kuus jalga, kaks
jälge?
3. Eest kui ora, keskelt
kui kera, tagant kui
labidas?
4. Okkaline kui oha-
kas, ümmargune
kui kera?

1		2		3		4

KALLID „TÄHEKESE“ SÕBRAD!

Saadan teile mõista-
tuse. Palun, mõistatage
ära!

Mis imeloom seal töttab
ja mürisedes ruttab,
nii kihutab, et aurab pea?
Mis on ta nimi,
kas sa tead?

ELLE KUUSKSALU,
Metsapöole 8-kl. Kooli
I klassi õpilane

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

L. K O M P

SININE KLAASI- TÜKK

Illustreerinud E. PIKK

Vambola läks paljajalu mööda teed. Ta hoidis sinist klaasitükki silmade ees ja laulis:

„Taevas on sinine,
lakett on sinine,
kohmonaut on sinine...“

Eemalt jooksid Eha, Virve ja Tommi. Nad kuulsid Vambola laulu ja tulid uudishimulikult lähemale.

„Mis sul on? Näita!“ nõudis Tommi.

Vambola oli küll väike, aga ta ütles suurele Tommile julgelt: „Ei näita!“

„Tahad, me hakkame sinuga peitust mängima!“ meelitas Tommi. „Kas siis näitad?“

Vambola noogutas pead ja avas väikese rusika. Seal helkis sinine klaasitükk.

„Oi kui ilus? Kust sa said?“ imestasid lapsed. Tommi haaras klaasitüki ja hakkas selle läbi ümbrust vahtima.

„Kui vahva sinine kõik on!“ imestas ta.

Jah, niisugust klaasitükki polnud isegi suurel Tommil.

„Vambu, ma annan selle sulle pärast tagasi, lähme nüüd meie õue peitust mängima!“ ütles Tommi ja pistis klaasitüki oma taskusse. Vambolal oli kahju küll, et sinine klaas Tommi taskusse läks, aga ega teda ka alati peitust mängima võetud.

Tommi aia ääres seisis tühi vihmadevõetünn, kus lapsed hakkasid silmi pidama. Kui Vambola kord oli otsida, ütles Tommi:

„Sa roni õige tunni sisse, siis sa ei näe, kuhu me peidame!“

Vambola upitati tunni ning temast ei paistnud nüüd rohkem kui valge juuksetutt. Lapsed jooksid puude alla laiali. Vambola seisis tunnis ja surus silmi kõvasti kinni, oodates, millal hüütakse: „Võib!“ Aga keegi ei hüüdnud. Ta ootas veel ja tegi siis silmad lahti.

„Uu-uu! Kus te olete!“ hüüdis ta kõigest jõust.

Tunnis kajas see hirmuäratavalt.

„Kus te olee-tee?“ hüüdis ta ägedalt tunni loksutades ja kukkus matsti ümber.

Lapsi polnud kuskil näha.

Suurel Tommil oli õues koer. Vambola jõudis koerakuudi juurde ja ronis selle katusele. Koer magas vilus, vaatas korraks Vambola poole ja tukkus edasi.

Ka kuudi katusele ei näinud Vambola kedagi.

Teised aga olid Vambola unustanud. Nad mängisid liivaaugus sinise klaasitükiga, vaatasid selle läbi sipelgaid, lilli, taevast ja kivikesi. Lõpuks tegid nad maja ja panid sinise klaasitüki sellele aknaks. Kui nad olid küllalt mänginud, tulid nad tagasi. Seal märkasid nad kuudi katusel kirjut mügerikku. See oli Vambola, kes oli end magama nutnud.

Lapsed vaatasid ta nutukriimuseid põski ja väikest rusikat, millest Tommi oli sinise klaasitüki välja petnud. Ja siis vaatasid nad Tommile.

Tommi kohmitses parajasti oma tasku kallal, võttis sealt sinise klaasitüki ja poetas selle vaikselt Vambola pihku tagasi.

Lõbusaid killukesti

L. RAUDSIK

Koer haugub. Katrin vaatab aknast õue, aga koera ei näe.

Katrin: „Vanaema, anna ruttu prillid, ma tahan koera näha!”

*

Andres jalutab emaga mere ääres.
Ema: „Vaata, Andres, see on meri.”
Järgmisel päeval võtab Andres väikese liivaämbri ja lausub tõsiselt: „Ema, ma lähen toon sulle nüüd merd.”

Tegijal juhtub mõndagi

Suur oli pudel, tinti täis.
Jõud Vellol siiski üle käis.

Ta pisikesse pudelisse
hea hulga suurest kallas sisse.

Siis vaatas: oh mis tükk! –
On mustad põial, sõrmenükk!

Maas aga mustas loigus jalad!
Ta ometi nii täpselt valas.

Ja Vello hakkas korda looma,
läks kähku-kähku nartsu tooma.

Nüüd nägi: seda pahandust! –
Toas jäljerada must mis must!

Ei enam loota olnud head –
kes paha eest siis paitab pead!

Poiss nutma puhkes, silmi pühkis,
nõevärvi kriime näole nühhkis.

Ning mäardus tindikallaja
kui muistne lõõtsatallaja.

Memm pragas, noomis mitme eest,
kuid abi saadi seebist, veest.

Maias vanaema

Viive mängis vanaema.
Kähku pidi vananema!
Juuksed säuhti halliks läksid.

Pikkamisi, kühmus kõnnib,
peatub, noomib poisipõnni:
„Ära seina katki täksi!”

Küllap Viive varsti halab:
„Valutavad selg ja jalad,
aiva pistab rinna sees.”

Küllap Viivel, kui ta istub,
põial pöidla peale ristub,
keerutab neid tsipake.

Siiski meie lootus luhtus,
hoopis imelikku juhtus –
muti läheb lipates!

Saabus igatsetud müüja –
lapsi jäätist ostma hüüab!

Illustreerinud
R. KOIK

H. VAHAR

LINDUDE PÄEV

Illustreerinud S. VÄLJAL

Lindude päeva peost jutustas Mallele, Marjele ja Andule naabri Tiina. Tiina käis juba koolis. Seal oligi niisugune pidu korraldatud, kus lapsed riietusid lindudeks ja siis tantsisid ning laulsid. Aga pärast läksid õue ja löid üles hulga uusi pesakaste.

Kui Tiina oma koju läks, kadus Andu kuhugi ära. Aga Marje ütles õele:

„Teeme meie ka lindude päeva. Minä olen vallatu varblane.“

Ta sidus ema halli räti ümber

õlgade, keksis kapi juurde toolile ja siristas nagu ennist Tiina:

„Vidrik, Vidrik,
kirsid, kirsid
ilusad, magusad,
sirts-sirr!“

Oma sõnade tõestuseks tõmbas vallatu varblane kapiukse lahti ja toksas ruttu põske kaks ümmargust karamellkompekki. Seda nähes tahtis ka Mall vallatuks varblaseks hakata, kuid vanaema tuli tuppa. Paakil kapiust nähes vangutas ta pead.

„Meie mängime lindude

päeva,“ ütles Marje. „Seal kapi kallal käis vallatu varblane, aga nüüd ta lendas minema.“

Vanaema ei öelnud midagi. Sellest said õed aru, et ta ei olegi pahane, ja hakkasid uue hooga mööda tuba keksima.

„Mis lind mina olen?“ küsis Mall. „Kas vares Vaak?“

„Vares Vaak on saamamees,“ kostis vanaema. „Ta laulgi käib nii:

„Oi, Jaak! Oi, Jaak!
Siin priske saak!“

Mall ei tahtnud saamamees

olla. Ja vares Vaagu laul ei meeldinud talle ka.

„Aga kuidas pääsuke laulab?“

„Pääsuke nüüd mõni laululind!“ muheles vanaema. „Ta sidistab niisama. Kui õhku tõuseb, siis uhkustab:

„Mul must müts,
mul must müts!“

Ja kui sääse nokka napsab, kiidab jälle:

„Juba kakskümmend üks!
Juba kakskümmend üks!“

Veidi aega olid Marje ja Mall mõlemad pääsukesed. Siis las-

kis Marje poolelt lennuhoolt tiivad alla.

„Aga, vanaema, missugusest linnust on inimesel kõige rohkem kasu?“

„Kes seda nüüd nii täpselt teab,“ jäi vanaema mõttesse. „Rähn on metsaarst, hirmutab üraskeid-puraskeid puude kallalt minema. Tihane jälle sõdib õunaaias. Tema on seal putukate-mutukate hirm. Eks neist ole kasu peaaegu kõigist.“

„Aga miks lapsed koolis lindude päeva peavad?“ oli ka Mallel küsimus varuks.

„No seda sa tead vist ise ka,“ sirutas vanaema istumisest kangeks jäänud selga ja tatsas kõõgi poole. „Need on tublid lapsed, sellepärast peavad. Saaavad aru, et linnud on inimeste sõbrad.“

Kui Malle-Marjet kahekesi jäid, hakkasid nad jälle mööda tuba keksima. Nüüd juba heameele pärast.

„Me oleme tublid lapsed!“ laulis Mall. „Tegime ka lindude päeva.“

„Oleme jaa, oleme jaa!“ hõiskas Marje. „Me saame aru, et linnud on inimese sõbrad!“

Siinkohal läks välisuks lahti. Uksel seisis Andu, hoides kaenla all pesakasti. Selle esiküljel polnud küll veel lennuava, katusest paistis valgus läbi ja üks sein oli pisut vildakas, kuid nendest puudustest võis õhtul isa abiga kiiresti lahti saada.

„Mina mängisin lindude päeva!“ ütles Andu ja imestas väga, et ta seitsmeaastaste õdede palged kattusid tiheda punaga.

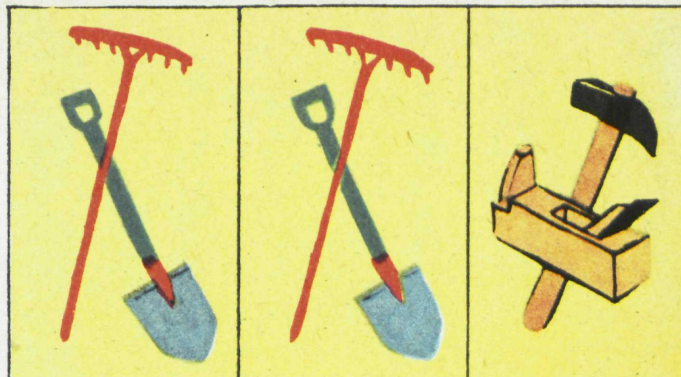
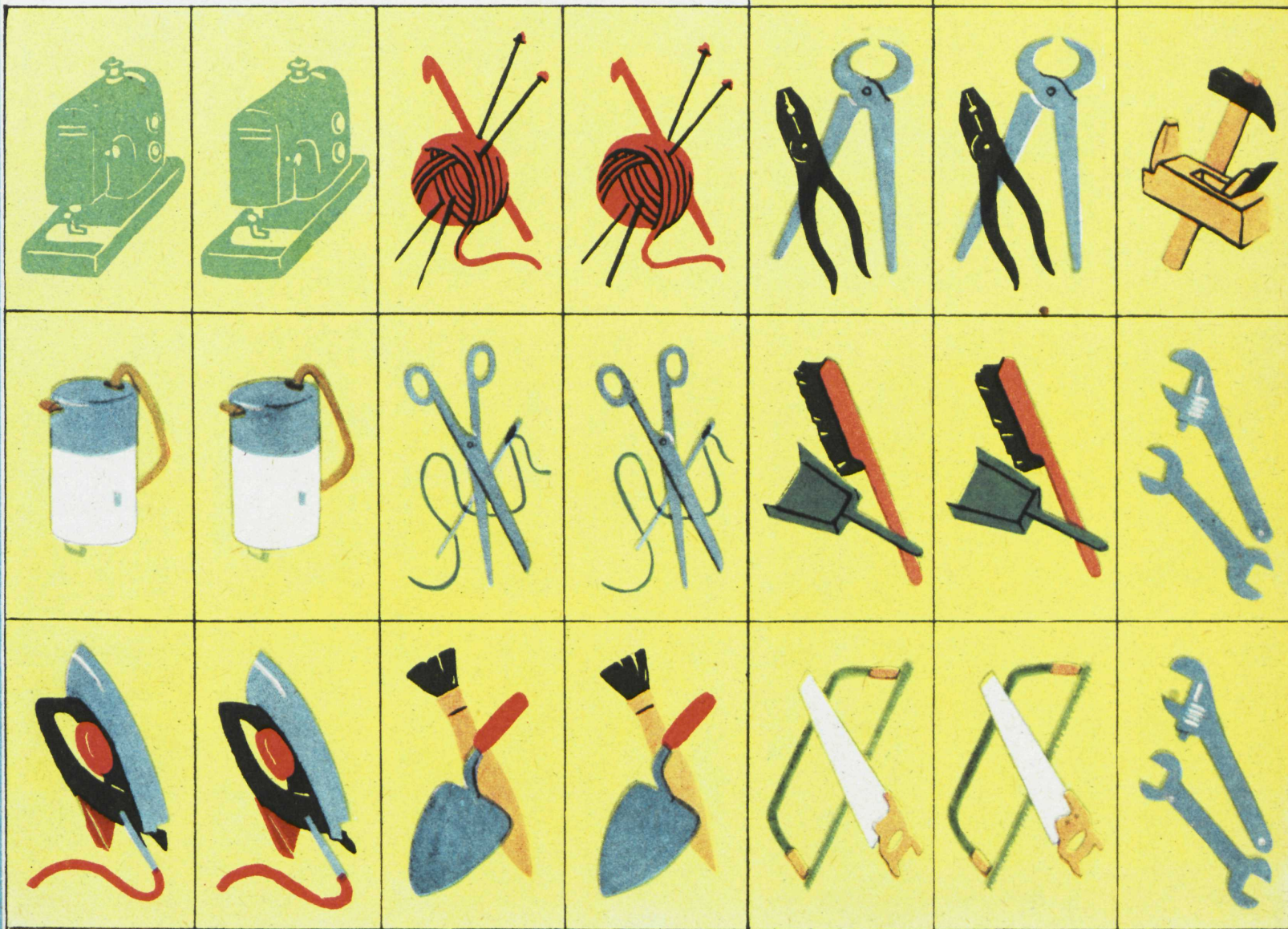
Mis sa arvate, miks Mall ja Marje punastasid?

Nendest piltidest saab toreid mängukaardid. Selleks tuleb pildid hoolikalt välja lõigata.

Mängijaid võib olla 2–4. Istutakse ringikujuliselt.

Kaardid jagatakse mängijate vahel võrdseks. Oma kaarte teistele mängijatele ei näidata. Mängu alustab see, kes jaotas kaardid. Alustaja tõmbab oma vasakpoolsest naabrilt ühe kaardi. Kui tal on käes sama pildiga kaart, siis paneb ta need mõlemad lauale, kui ei, siis jätab uue kaardi oma kaartide hulka. Need kaardid, mis juba jaotamisel paari sattusid, pannakse

SEDA SINIST JOONT MÕÖDA LÕIKA VÄLJA KÕRVALOLEV KASITOOLEHTI

J. Rant
RAUA

enne mängu alustamist lauale. Järgmisena tõmbab kaardi oma vasakpool-
selt naabrit mängija, kellelt juba tõmmati kaart, jne. Mängu võidab see,
kes kõige rutem oma kaardid paarikaupa lauale saab. Kaotaja segab ja
jagab uued kaardid.

Kui tahame seda mängu sageli mängida, liimime kaardid paksemale
paberile või kartongile, nii et joonistatud poisike jääb vastu kartongi.
Hoiame neid pisut vajutise all, et kaardid kuivades kõveraks ei koolduks, ja
teeme ääred tasaseks.

Joonistanud K. NIINEPUU

Pioneer Teetu armastasid
Paasvere Internaatkooli oktoobrilapsed väga. Kõige rohkem sel-
lepärast, et Teet mõtles nende
jaoks välja igasuguseid huvita-
vaid mängu. Uhel öhtul õpetas
Teet lapsi laeva laadima. See
on vana mäng ja käib nii, et
üksteise kõrval istuvad lapsed
annavad käest kätte mingisu-
gust eset. Näiteks palli.

„Täidan laeva,“ ütleb palli-
omanik.

„Millega?“

Ja enne palli edasiviskamist
lisab, mis laeva lastiks saab.

Teet pani mängu niimoodi
käima, et laeva võis täita ainult
rauast asjadega.

„Täidan laeva veduriga,“ üt-
les Peeter. Teet noogutas pead.
Õige küll. Veduri kere, rattad,
korsten ja enamik muid osi on
tõepoolest rauast.

„Täidan laeva mootoriga,“ üt-
les Ira ja jälle jäid kõik rahule.
Niimoodi sai laste laev lastiks
käär, jalgratta, traktori, külvi-
masina, tädi Nastja prügikühvi
ja veel palju muid asju.

Alles siis jäi pall pidama, kui
ta Andrese sülle kukkus. Andres
oli nõutu ja väga solvunud.

„Toivo ütles minu ütlemise
ära. Mul oli „traktor“ juba ammu
valmis mõeldud!“

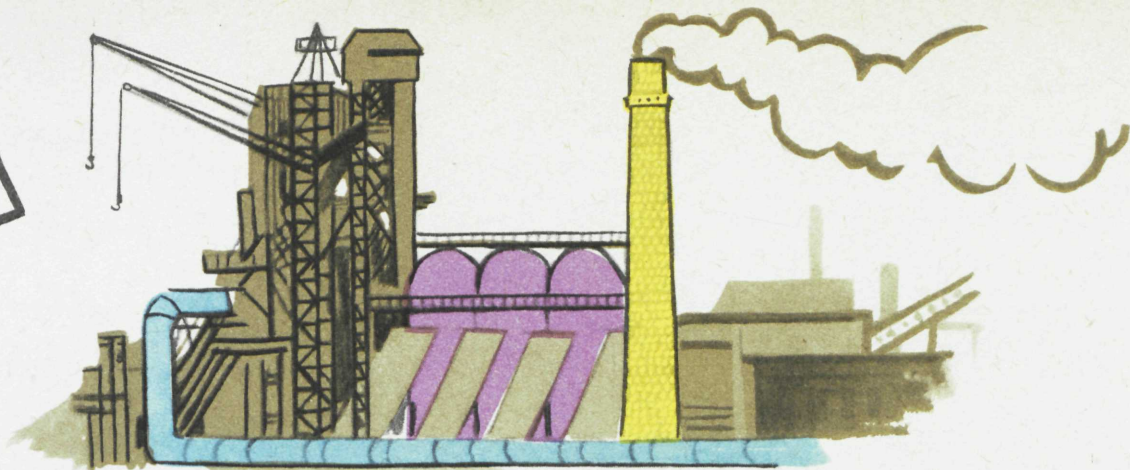
Teet hakkas naerma.

„Aga sina mõtle endale mi-
dagi muud. Rauast esemeid on
ju igal pool. Nendeta ei saaks
inimesed üldse läbi.“

LASTIGA LAEV

Andresele ei tulnud ikka midagi meelde. Nüüd küsis Teet: „Mis sulle kõige rohkem meeldib?”

„Uisutamine, kelgutamine...“ hakkas Andres loendama ja äkki lõi ta nägu särama.

„Täidan laeva uiskudega!”

Kui kord Teedu kätte jõudis, pani poiss hoiatavalt sõrme suule, astus kivistarvairil paar sammu ja juba oligi pall tuld kohendama tulnud kütjaonu käte vahel.

„Täida laeva, onu Jaagup!” kilksid lapsed. „Täida ahjuroobiga!”

„Ei roopi või laeva panna,” tuli onu Jaagup lähemale. „Milliga ma siis tuld segan? Ma parem räägin teile, kuidas rauda saadakse.”

Onu Jaagupile toodi tool ja raudse lastiga laev jäi natuke-seks peatuma.

„Minu isa oli kaevur, mina olin kaevur ja nüüd on poeg kah kaevur,” alustas onu Jaagup. „Aga kaevasime just sedasama rauda, niimoodi jah. Meie kaevandus oli Uraali mägedes. Seda te peate teadma, et puhast rauda maa sees ei olegi. Seal on rauamaak – niisugune kivim, mis rauda sisaldab.

Heakene küll, tuuakse siis see

rauamaak päevavalgele ja kauhti! sulatusahju. Aga ahi pole põrmugi meie ahju moodi, vaid pigem minu piibu sarnane.”

Onu Jaagup otsis taskust suure kõvera piibu, keerutas seda veidi sõrmede vahel ja tõstis siis varreta jäänud piibukaha kõrgele.

Nõnda nagu piibu tubakat, pannakse ka sulatusahju rauamaaki. Ikka ülaltpoolt, lae kaudu. Aga et rauamaak ise ei põle, siis laaditakse ahju veel erilist põlevat ainet, koksi. Seda saadakse kivisöest. Niisugune ahi on väga kõrge – nagu kuue-

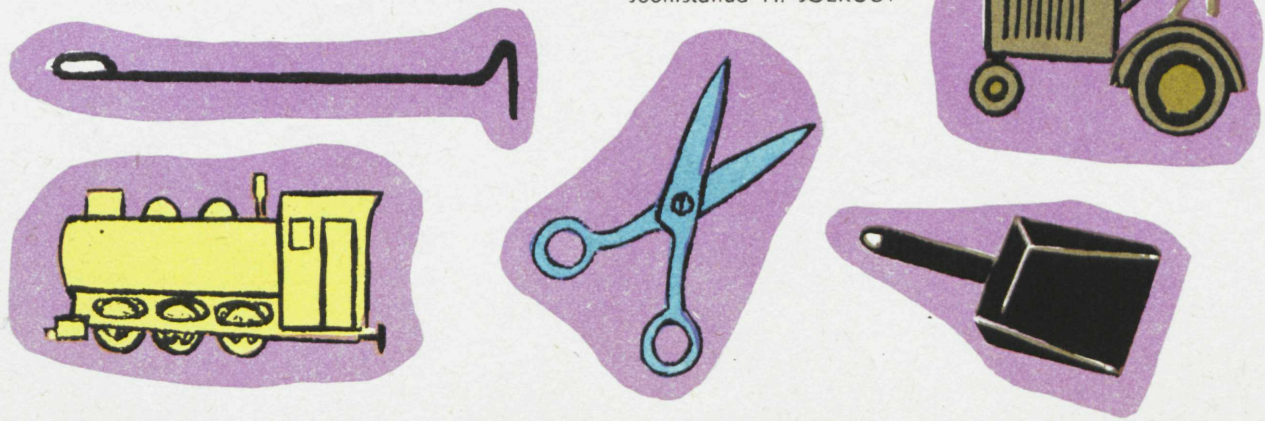
seitsmekorruseline maja. Ja muidugi teevad tema juures kõik tööd ära masinad.”

„Aga kust siis sula raud välja pääseb?” tundsid kuulajad huvi.

„Selle tarbeks on ahju alumises osas ava. Nagu piibukahal varre auk.”

Nii jutustas onu Jaagup ja läks siis jälle liikvele.

Liikvele läks ka raudse lastiga laev. Küllap ta sõitis veel kaua, sest vahepeal oli oktoobrilaste meelde tulnud palju, palju asju, mis olid valmistatud sellest inimestele kõige vajalikumast metallist.

Joonistanud H. JÕERUUT

ELKND Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke” nr. 4 – 1962. Toimetuse kolleegium: E. Lahe, L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, H. Raigna. Toimetaja H. PUKK. Kunstiline toimetaja E. PIKK.

Ajalehtede-Ajakirjade Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Laduda antud 17. III 1962. Trükkida antud 2. IV 1962. Trükkiarv 48 700. Paber 60×90. 1/4.

Trükipoognaid 4. MB-01600. Tellimise nr. 371. Trükikoda „Oktoober”, Tallinn, Tartu mnt. 41.

Ilmub kord kuus. Oksiknumber 15 kop.

Журнал „Звездочка”. На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии.

Esikoanel L. HÄRMI joonistus
„Lenini sünnipäev”

Selle pildi autor, 6-aastane Kalev Makajev Tallinnast, käis ükskord isaga kunstinäitusel. Ja siis, kui tuli tema sünnipäev, korraldas ta ka kodus kunstinäituse. Kalev pani seinte peale üles kõik oma pildid, mis ta oli üldse joonistanud. Neid sai ta kokku 70 tükki.

Ja kui saabusid sünnipäevakülalised, avas Kalev oma piltide näituse täpselt

niisamuti, nagu seda oli tehtud päris näitusel. Ta lõi kas kääridega ukse ees oleva lindi katki ja palus külalised näituseruumi. Külalised vaatasid suure huviga väljapandud joonistusi ja Kalev kinkis iga ühele selle pildi, mis kellelegi kõige rohkem meeldis.

Siin aga näete sellelt näituselt Kalevi joonistust „Merel“.

„Nii ma lähen Tõnuga 1. maid vastu võtma“ – joonistanud 6-aastane HELVE ROOSVE Vana-Võidust.

TEEME LÄHTI POSTI- PAUNA!

„Muistsed sõdalased“ – joonistanud 4-aastane VILLU PRANK Sindist.

KULASKÄIK MUUSEUMI

Ühel päeval külastasid meie kooli zoologiaringi liikmed zooloogiamuuseumi. Ka mina käisin muuseumis. Seal me nägime palju loomi ja linde.

Jaanalind oli väga suur. Kohe nii suur, et istu selga ja sõida. Paabulinnul oli jälle suursugune saba, täpselt nagu loor. Faasanid, papagoiid, flamingod ja kured olid samuti toredad. Kõige ilusam aga oli üks liblikas. Ta päris hiilgas ja säendas oma sinises rüüs.

Kaks piisonhärja oleksid vist kohe kallale tulnud, kui nad oleksid elus olnud. Veel olid seal hundid. Need olid nii tigedate silmadega, et arvasin, et nad ongi samad, kes mu tädi koera ära söid.

Kui ma neid linde ja loomi vaatasin, siis mõtlesin, et looduses oleks neil kindlasti parem olla kui klaaskapis istuda. Kuid inimesed tahavad neid ka lähemalt näha. Ja neid oli tõesti huvitav vaadata.

TIINA HELM,
Tartu 11. 8-kl. Kooli IV-a klassi õpilane

MISSUGUNE KIVI?

Jaauarikuu „Tähekesed“ postipaunas ilmus Helvi Tamme mõistatus „Missugust kivi ei leidu Emajões?!“ Vastuseks kirjutas Aare Stamm: „Mina elan Tartus päris Emajõe ligedal. Sellepärast oli mul seda mõistatust kerge lahendada. Minu vastus on niisugune: „Emajões ei leidu kuiva kivi.““

Ja see vastus ongi õige. Esimestena saatsid õiged vastused veel Tiiu Astrik Põltsamaalt, Kaja Oru ja Kersti Suurman Põlva rajoonist, Mai Kahru Tallinnast ja Anne Võrk Rakkest.

KEVAD

VULISEVAD KEVADVEED,
VETT ON TÄIS KOIK KÖNNITEED.
PÄRIKE PAISTAB PALAVALT,
LILLED POEVAD MULLA ALT.

KEVAD TULEB KIIRESTI,
KASEL LEHED VÄLJASKI.
LAPSED ÖUES MÄNGIVAD,
RÕOMSALT RINGI JOOKSEVAD.

MARIKA HEINMANN,
Kohtla-Järve V Keskkooli õpilane

